

CALIU

Butlletí informatiu
d'Antics Escoltes i Guies de la FJS

3ª Època,
núm. 52
gener 2020

El guia mostrant uns "teatrinos" a un dels grups. Foto: Josep Suárez

Activitats

El Museu de les Arts

Escèniques

Pàg. 2

Els Antics a St. Julià de
Ramis

Pàg. 4

Col·laboració

Jordi Galí i Herrera.

In memoriam

Pàg. 7

Notícies

33ens Premis

Jaume Ciurana

Pàg. 8

El Museu de les Arts Escèniques (MAE) (14-XII-2019)

Text: Montserrat Novell

Fotos: Josep Suárez

De nou en aquesta ocasió vàrem dedicar la nostra atenció a conèixer una d'aquelles coses que tenim a prop, però que per això mateix, mai hem trobat el moment oportú per visitar-lo.

Aquest és el cas del Museu de les Arts Escèniques, que té la seva seu als locals que actualment ocupa l'Institut del Teatre.

Els vint-i-cinc participants, dividits en dos grups, hem començat la visita per una sala amb cartells i vestuari, on ens han anat explicant tot el que està recopilat sobre dansa i teatre a Catalunya.

La visita ha servit també per veure la gran tradició teatral i la importància d'artistes que van expandir l'art de la interpretació, creant grans companyies, com Margarida Xirgu i Enric Borràs.

Es important també entendre com el teatre ha tingut i té importància per mantenir els valors de la llengua, la cultura i la consciència de país en la aparició de companyies com Adrià Gual, Comediants, La Fura dels Baus, Dagoll Dagom, La Cubana,... Sense oblidar camps com la mímica (El Tricicle) o el Circ (Circ Cric) i molts altres.

Vam poder gaudir de petites maquetes d'escenari, esbossos escenogràfics i figurinisme, muntats com si només hi faltessin els actors.

Després de veure això el guia ens va fer adonar de la importància de l'escenografia quan veus una obra de teatre: aquests petits teatres serveixen als directors i directores per saber com es mouran els seus personatges i quina il·luminació els hi caldrà.

Comença la visita per a un dels grups

Es conserva un original del gran Mestres Cabanes, del qual van aprendre molts dels més coneguts escenògrafs. Precisament es conserven els decorats de l'òpera "Aida", salvats miraculosament de l'incendi del Liceu a l'any 1994, i que en aquests dies son novament utilitzats en la representació al mateix teatre. Son un prodigi de "realisme" i en especial de l'aplicació de la perspectiva, que encara avui dia ens sorprèn.

Atenció especial mereix el material que correspon a la col·lecció de la que va ser famosa Tórtola Valencia que amb cura va conservar el seu vestuari, les maletes de viatge, la de maquillatge,...

Es veuen també: maquetes, vestuaris, cartells que provenen de donacions, com per exemple una part de vestuari de la cantant d'òpera Montserrat Caballé, que una associació va comprar i ha donat al MAE per conservar-lo.

En conclusió:

És important anar al teatre i poder gaudir de l'escenografia, la il·luminació, els vestuari, i també, es clar, uns actors que arrencaran els nostres aplaudiments, després de fer-nos reflexionar o divertir-nos.

Si no el coneixeu, visiteu el MAE ☑

Admirant unes mostres del vestuari de Montserrat Caballé

Els Antics a Sant Julià de Ramis (17-I-2020)

Text: Josep M. Badiella

Fotos: Josep Suárez

Dia que el temps acompanya, una vegada retrobats tots, i envoltant al guia del lloc que visitem, en Marc Prat (arqueòleg i excavador des de fa més de 10 anys), iniciem la visita del poblat arqueològic de St. Julià, enclavat al costat de l'església dels Sants Metges (Cosme i Damià), poblat en el que es troben indicis de tombes ibèriques, romanes, visigòtiques, gòtiques i de la Guerra Civil.

Per datar el material excavat, es fixen en la ceràmica adjacent. La prova del Carboni 14 resulta molt cara. Per establir parentius utilitzen l'ADN.

El recinte o fortificació situat en un promontori al costat de l'església, té tres recintes fortificats segons l'ocupació, (el Paleolític, el Romà, i Medieval o Visigòtic).

El "Castellum" era des d'on es controlava l'entrada i sortida dels caminants, doncs pel fet d'estar al costat del riu Ter, era un pas habitual (camí dels ibers, via Heraklea i Via Augusta).

Ens ensenyaren les cabanes dels ibers fetes amb pedres, argila i altres elements en la roca, la manera de construcció que tenien amb una sola habitació, el forn de pa i dependències esquemàtiques de la fortificació; també tenien sitges per guardar el gra..

Segons una teoria, els ibers batejaren el lloc com KERUNDA, els romans com GERUNDA. Poblat barrera des del segle IV aC i també lloc d'aprovisionament.

Per l'ADN han trobat restes musulmanes ja que aproximadament el 711 dC fou conquistada pels àrabs. Es parla de que el toponímic de Ramis ve d'un antic propietari o gestor anomenat Add-al-Rahaman.

Posteriorment els francs i Carlemany hi van estar, però el "Castellum" ja estava "Fractum" (en ruïnes).

En les tombes es troben algunes gerres, cossos cremats, ossos i sivelles, així com objectes quotidians que son entregats al departament d'Història i Arqueologia de la Universitat de Girona.

El guia explica el possible origen del nom Girona

Quedaren per visitar els camps de sitges, l'església medieval, el sepulcre de St. Vicenç, i el Cau de les Goges.

Continuem l'estada visitant la Fortalesa.

LA FORTALESA

Seguidament visitem la Fortalesa, Castell fortí militar construït entre el 1893 i el 1916 i que solament ha servit per aprovisionament de tropes, així com de polvorí. L'any 1963 queda abandonat, i declarat pel Ministeri de Defensa sense "interès militar". Va servir com a lloc de cultiu de xampinyons.

L'any 2002 l'Empresa D'OR Joiers (propietat del Sr Ramon López) va comprar el castell per 14 milions d'euros. Ple de galeries soterrades i un gran fossar, 6000 metres quadrats repartits en 3 plantes. Aquí es va instal·lar el museu de la Joieria i Art així com 2 Restaurants amb 3 estrelles Michelin tutelats pel xef Jordi Cruz i un Hotel de 15 habitacions amb vistes a les Gavarres de 360 graus. Disposen d'una gran sala per més de 400 comensals amb molt bona acústica.

VISITA COMENTADA AL MUSEU:

Separats en dos grups doncs érem uns 30 visitants, passarem per diferents habitacles (abans dormitoris dels soldats o presó) on tenen instal·lades les 17 sales museu per visionar l'art de la joieria.

Col·laboren el Col·legi Oficial de Joiers, Orfebres, Rellotgers i Gemmòlegs de Catalunya, i la idea dels promotors era crear el Museu, doncs no en teníem cap a Catalunya. Exposen peces que van del Modernisme als corrents del segle XX, i art contemporani. Material exposat de Rosa Bisbe, Octavi Sardà, Ferràndiz, Antoni Farré, Pilar Garrigosa, Amador Braojos, Elsa Peretti, Munsteiner,... que foren l'admiració dels visitants, per la filigrana, qualitat, valor i enginy dels joiers exposats. Contaren com es treballa la plata des de la fosa, l'estirat, filat, laminat, farcit, soldadura, neteja i abrillantament.

Exposició de pedres com el Topazi, Lapislàtzuli, Àgata, Perles, Jade, Ònix, Safir i altres peces exòtiques.

Una vitrina amb peces "Diamants" els més famosos mundials, amb nota de quirats, tipus de talla, propietari, història i ubicació actual. Quedarem bocabadats (si bé eren imitació).

Sala apart era un recull molt important d'obra d'en Subirachs. Era clausurada una retrospectiva de pintura d'en Llimós.

Terrasses magnifiques, algunes cobertes amb gespa en les que es podia veure el riu, els camins i les ciutats que envolten la Garrotxa des de La Fortalesa.

Al vestíbul del Museu

DOR RESTAURANT

Seguidament entrarem en el menjador amb gastronomia local, de mà de l'anomenat Xef Jordi Cruz, que no deixa ventre en pena. ja que el menjar presentat entra pels ulls, quatre plats i postres... Un senyor banquet.

L'ESTRAMBOTISME

Una petita caminada i ens va rebre en Quim Hereu, (Girona, 1963) pintor autodidacta fascinat pel perfeccionisme del dibuix i la pintura bàsicament l'oli. Hereu d'en Joan Fuster i Gimpera, (Torroella de Montgrí, 1917-2011) que inicia en aquesta fase de la pintura als anys 1970.

En aquest artista es demostra el seny i la rauxa de l'Empordà. Mecenes seus són el grup D'OR Joiers que li cedeix l'espai i un amic mexicà advocat d'origen mallorquí que protegeix el seu treball. Al 2000 comença a produir obres de gran format. La seva obra que ens va presentar son dos grandiosos quadros, de 6 per 12 metres, anomenats *L'estrambòtic Naixement de Venus* i *La Coronació d'Ermes-senda*. Són dos olis sobre tela de lli impressionants. Els més grans del país que representen El Temps, El Poder i la Llibertat).

Hem pogut gaudir de les vivències d'un artista jove, que pot explicar el text, el dibuix, el significat de les pinzellades de cada moment. El conjunt serà una trilogia de l'Estrambotisme, per explicar l'alteració de les coses nostrades a través d'una imaginació extravagant i al·lucinògena.

Diu que el quadre de la llibertat que esta començant, deixarà un espai en blanc per pensar en la llibertat i els presoners tancats injustament, capficat i encaboriat en el temps més estrambòtic atiranyat.

En Quim, segons diu, es un *outsider* i es nega a la mercantilització de l'art. Parla de la seva joventut, que de petit ja feia pintures de formes estranyes. Ens diu que va conèixer grans pintors, esclavitzats per les galeries i que van entrar en el circuit comercial, que ell, per sort dels mecenes, n'és fora.

Té llibertat de dir que és un *enfant terrible*, que fa el que li agrada. Ens diu que és molt normal, però la rauxa a vegades li dona una bogeria infinita. Ha tingut problemes de tota manera, però l'artista neix del turment i ha creat una cuirassa que ningú la pot trencar. Per acabar la xerrada i les explicacions, va contestar preguntes variades dels bons amics que va fer. Artistes i contertulians feren una vetllada molt interessant.

Una fotografia de grup (Amb barret de copa inclòs) fou el comiat
I així acaba la jornada. UNA VISITA RECOMANADA

Jordi Galí i Herrera. In memoriam

Text: Jaume Busquets

El dia 2 d'aquest mes [desembre] em telefona en Joan Bernadas, amic amb qui a finals dels anys cinquanta del segle passat compartíem formació a la branca rovers del nostre escoltisme, per fer-me saber, emocionat, que el dia abans havia mort en Jordi Galí. Evidentment, colpits per la notícia, en pocs minuts vàrem recordar que sovint havíem parlat del molt que d'ell havíem rebut.

Efectivament, en Jordi Galí i Herrera, fill de pedagogs (Alexandre Galí i Josefina Herrera), fou fundador i professor de l'Escola Sant Gregori de Barcelona, una de les que protagonitzaren la renovació pedagògica a Catalunya durant el franquisme, i de la que en fou director des 1955 fins la jubilació. Compartí les seves responsabilitats familiars i professional, durant uns anys, fins el 1960 amb la responsabilitat d'estar al front de la branca rovers de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya.

L'equilibri del trípod família, professió i servei que l'ha caracteritzat tota la seva vida fou una de les lliçons que més recordem els qui vam participar en un camp escola dirigit per ell, l'any 1959, en el que, com a monitors ell mateix i en Josep M. Martorell, ambdós coherents amb la seva pròpia vida, ens inculcaren la transcendència d'aquell equilibri.

Sovint, amb, entre altres, en Josep Bochaca, en Jordi Porta, en Jordi Canet i el mateix Bernadas, alumnes del campament, hem comentat l'equilibri del que n'hem fet un puntal de les nostres vides, tot recordant aquell camp escola que va començar al santuari de Queralt,

amb Mn. Ballarín, i seguia per La Nou, Falgars per Fulleracs, La Pobla de Lillet, St. Joan de Cornudella i Mongrony, acabant la ruta prop d'Aigües de Ribes, en una casa modernista que en Jordi tenia llogada per la seva escola d'estiu.

Format per l'escoltisme a l'escola de Mn. Antoni Batlle, va editar el 1966 els "Escrips de Mossèn Batlle", i a nosaltres, en etapa de formació, ens va fer atractiva la lectura d'autors cristians del s. XX, com Chesterton i Saint-Exupéry, dels qui, amb reiterades cites de les seves obres, ens incitava a la lectura.

L'any 1959 ens fa saber que renuncia a les seves responsabilitats en el moviment per sentir-se obligat a altres activitats que més l'obliguen com a pensador, pedagog, mestre o escriptor, malgrat la seva fe en l'escoltisme com a valor de preparació per la vida.

Malgrat el pessimisme que ens va ocasionar la notícia, estic segur de que ell sabia que hi havia gent preparada per continuar. Pel mes d'octubre del 1960 es va convocar un Congrés Ruta en el que es projecta parlar, entre altres coses, d' "estímul a estimar, valor de la pregària col·lectiva, de que treballem per una generació d'homes que tinguin sentit de les limitacions pròpies, ... i que portin arreu l'esperança."

Han passat seixanta anys d'aquest text que encara ressona a Jordi Galí. S'ho val recordar-te.

Moltes gràcies ☑

33ens Premis Jaume Ciurana

Text: Francesc Serra i Redacció

Els Premis Jaume Ciurana 2019 es van atorgar el passat 20 de novembre a les 18 hores al Museu de la Tècnica de Terrassa.

Els premis, que s'atorgaven per 33ena vegada, es lliuren actualment formant part dels Premis de Civisme de la Generalitat de Catalunya. Varen ser creats per l'Associació Mossèn Batlle, posteriorment fusionada amb l'Associació d'Antics i Amics de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, i que ha esdevingut avui dia el grup d'Antics Escoltes i Guies de la Fundació Josep Sans, representants del qual formen part del jurat.

Els premis de Civisme no tenen dotació econòmica i són els següents:

- Premi Serra i Moret al treball pedagògic
- Premi Jaume Ciurana a favor de les persones.- Primer Premi a *La Nostra Escola Comarcal*, de Picassent, pel treball **Run4Walmara**, “un projecte d'acció social amb el poble de Walmara (Etiòpia) en col·laboració amb l'ONG Abay”, implicant l'alumnat de Primària i Secundària i les famílies. Menció honorífica a l'Associació *ITACA*, de l'Hospitalet de Llobregat, pel projecte **Inserjove, Aprentatge i Servei, Viatjant per la realitat**, “d'intervencions integradores inclusives ajudant els joves a trobar la seva motivació vital, el seu camí i a vincular-se amb el barri i el territori”. Menció honorífica a l'Associació *ESCLAT*, de Barcelona, per un projecte de **Treball comunitari a l'entorn proper**, “destinat a persones amb paràlisi cerebral i pluridiscapacitats que necessiten d'un suport generalitzat”.
- Premi Jaume Ciurana a favor del medi ambient.- Declarat desert.
- Premi als mitjans de comunicació per treballs televisius
- Premi als mitjans de comunicació per treballs radiofònics
- Premi als mitjans de comunicació per treballs a internet
- Premi a la innovació
- Premi a la ciutadania i virtut civil
- Premi a l'esport

El nombre de treballs presentats al conjunt dels premis ha augmentat respecte l'any anterior. Per contra, el nombre de treballs presentats als premis Jaume Ciurana que premien l'actuació cívica juvenil, ha disminuït sensiblement (l'any passat 12 treballs sobre actuacions a favor de les persones i aquest any 4; l'any passat un sol treball sobre actuacions a favor del medi ambient i aquest any cap). I de totes les actuacions cíviques juvenils presentades entre l'any passat i aquest només una prové de l'escoltisme. Esperem que aquesta tendència es reverteixi en properes convocatòries i, en especial, la participació de les unitats de MEG

<p>Febrer Diumenge 2</p> <p>Participació en la celebració de l'aniversari del naixement de Jaume I el Conqueridor a Poblet (*)</p> <p>Hi seran convidats els companys de València. S'acabarà amb calçotada.</p>	<p>Març Divendres 6</p> <p>Els fruiters en flor d'Aitona (*)</p> <p>Un espectacle pels sentits.</p>
<p>Març Dissabte 28</p> <p>La Passió Medieval de Cervera (*)</p> <p>Repetició o descoberta d'un espectacle impressionant. Visita a Verdú pel matí.</p>	<p>Maig Dilluns 4</p> <p>Dilluns cultural: El magatzem d'Amazon al Prat de Llobregat</p> <p>Visita gratuïta.</p>

NOTA: Les activitats que figuren a l'Agenda amb un asterisc (*) disposaran de transport en autocar des de Barcelona.

CALIURbla. Mossèn Jacint Verdaguer, 10
08197 Valldoreixanticsescoltes@fundaciojsans.cat<https://fundaciojsans.cat/antics-escoltes-i-guies-2/>

FUNDACIÓ
Josep Sans

**Antics
Escoltes
i Guies**